پروفیسور دکتور لعل زاد
لندن، ۱۹ اگست ۲۰۲۶
گفتگو با جناب ضرابی

روز استقلال افغانستان در منابع تاریخی

۲۸ اسد ۱۲۹۸ به عنوان «روز استقلال، ساختهٔ حزب دموکراتیک خلق در سال ۱۳۵۷ است»؛

۲۸ اسد با هیچ حادثه/رویداد تاریخی مطابقت ندارد!

پس، روز استقلال کشور کدام روز است؟

تجلیل از «روز استقلال» و برگزاری «جشن استقلال» فرق دارد!

امیر امان الله هر سال «۹ حوت» را به عنوان «روز استقلال» و

۸ روز را در «دهه اخیر اسد» به عنوان «جشن استقلال» تجلیل می‌کرد!

جغرافیای افغانستان امروزی در زمان امیرعبدالرحمن مرزبندی و استقلال آن در زمان امیرامان الله اعلام شده است؛

پیش از آن کشوری بنام «افغانستان» در جغرافیای منطقه و تاریخ جهان وجود ندارد!

مقاله ۲۸ صفحهٔ زیرعنوان «روز استقلال کشور کدام روز است»، ۲۸ فبروری ۲۰۱۷
https://archive.org/details/20220819_20220819_1113

جریده امان افغان	۱۲۹۸ ـ ۱۳۰۵
جریده حقیقت کابل	۱۳۰۳
جریده انیس	۱۳۰۶ ـ ۱۳۰۷

جریده حبیب الاسلام	امیرحبیب الله کلکانی
جریده انیس	نادرشاه
جریده اصلاح، سالنامه، ژوندون	ظاهرشاه/داود
جریده انیس و حقیقت انقلاب ثور	حزب دموکراتیک

جریده امان افغان:

شماره ۲۰ سال دوم: ۳۰ عقرب ۱۳۰۰ زیرعنوان «جشن سال سوم استقلال افغان»:

چون ذات شرافت صفات اعلیحضرت غازی شهریار آزادیخواه افغان بتاریخ (۹) برج حوت قلاده اسارت را... بازکرده بکمال شرافت تاجگذار استقلال افغان گردیدند: بتقریب حصول این شرافت و تکریم آن روز مقدس... لازم می‌دانند سال بسال... بهمان تاریخ مجالس جشن و محافل شادمانی در امصار و بلاد مملکت افغان... انعقاد می‌گردد.

چون در موسم حوت دارالسلطنه کابل و اکثر بلاد افاغنه بارد است... اعلیحضرت غازی... فرمودند تا در عشر/دهه خیر برج اسد (که هوا فرحت افزاست... در موضع خوش آب و هوای پمقان) رسما مجلس کامراتی ترتیب... و ۸ روز جمیع وزارت‌ها و دفاتر و همه کارخانجات از کار معاف و آزاد باشند...

بنابر هیجان مرض هیضه... هوای پمقان... سرد دیده شد از آنجهت روز دوشنبه ۱۵ عقرب مجلس جشن سال سوم استقلال بکابل در چمن حضوری ۴ روز باسلوب مرغوب منعقد گردید.

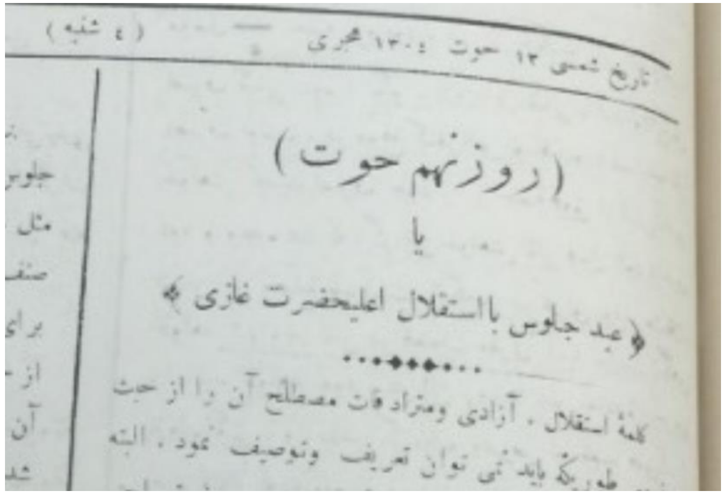
در شماره ۴۵ و ۴۶ مورخ ۳۰ سنبله ۱۳۰۱ زیر عنوان «جشن استقلال»:
[چهارمین] این جشن مبارکه از تاریخ ۲۶ اسد در موضع پمقان... شروع... تا ۲ سنبله که عبارت از ۸ روز باشد صورت اختتام پذیرفت...

شماره اول مورخ اول ثور ۱۳۰۲ زیرعنوان «سال اعلان استقلال کشور» در لندن به ارتباط ۹ حوت خبر می‌دهد
شماره ۹ مورخ ۴ سرطان ۱۳۰۲ از تجلیل سال پنجم استقلال در برلن در شب ۲۹ دلو می نویسد که به ۹ حوت است...
شماره ۹ مورخ ۲۲ اسد ۱۳۰۲ : «پنجمین جشن استقلال از ۱۱ اسد تا ۱۸ اسد ایام جشن استقلال در پغمان...
شماره ۴۳ و ۴۴ مورخ ۱۱ حوت ۱۳۰۲ زیر عنوان «ششمین جشن جلوس با استقلال...»: روز نهم حوت در تاریخ افغانستان روزی است سکه با آب زر و خط درشت نگاشته شده... استقلال افغانستان را اعلان و اعلام نمودند. این روز مبدا عظمت و استقلال افغانستان و...

شماره ۴ مورخ ۲ سرطان ۱۳۰۳ تجلیل از «نهم حوت» به عنوان «جشن استقلال در قونسلگری چین»...
شماره ۱۵ و ۱۶ مورخ ۱۶ عقرب ۱۳۰۳ به ارتباط ششمین جشن استقلال...
شماره ۴۱ مورخ ۱۲ حوب ۱۳۰۳ از تجلیل «نهم حوت» در سلام خانه...
شماره ۴۲ مورخ ۱۴ حوت ۱۳۰۳ از تبریک جشن جلوس با استقلال در «نهم حوت»...
شماره ۴۵ مورخ ۱۹ و ۲۱ حوت نیز از تجلیل جشن در «نهم حوت»...
شماره ۴۷ مورخ ۲۴ حوت ۱۳۰۳ در شب جشن زنان در «نهم حوت»...

شماره ۹ مورخ ۶ جوزا ۱۳۰۴ از تجلیل «نهم حوت» در قونسلگری یارکند
شماره ۱۷ مورخ ۸ سنبله ۱۳۰۴ از «هفتمین عید استقلال» در پغمان خبر میدهد
شماره ۴۶ مورخ ۱۳ حوت ۱۳۰۴ روز «نهم حوت» یا عید جلوس با استقلال را تجلیل می‌کند

شماره ۴ مورخ ۴ سنبله ۱۳۰۵ عید استقلال برای یک هفته از ۲۷ اسد در پغمان...

شماره ۸ «جریده حقیقت کابل»، ۷ سنبله ۱۳۰۳: تعطیل جشن استقلال تا ورود برادران عسکری و صاحب منصبان نظامی و تجلیل آن در ۱ عقرب در پغمان
شماره ۱۹ حوت ۱۳۰۳ تجلیل از «نهم حوت» به عنوان «روز استقلال»

انیس ۹ حوت ۱۳۰۶ تجلیل از نهمین جشن استقلال و...

تبریکی سال دهم استقلال در ۱۳۰۷ از ۲۵ اسد تا ۳۲ اسد

دوره امیرحبیب الله کلکانی (۱۳۰۷ ـ ۱۳۰۸): تجلیل از ۲۷ اسد برای ۵ روز بنام دوره سال یازدهم استقلال
ص ۳۳۵ جریده **حبیب الاسلام**: نطق در افتتاح جشن استقلال... اولا بهمه شما این جشن دوره ۱۱ استقلال تان را مبارکباد می‌گویم...
استقلال افغانستان تعلق بشخص امان الله و حبیب الله ندارد بلکه استقلال مال تمام افراد ملت یعنی حق شما رعایای وطن و دین هست...

دوره نادرشاه (انیس): تجلیل سیزدهمین جشن استقلال از ۲۲ ـ ۲۹ اسد ۱۳۱۰
انیس ۳ عقرب ۱۳۱۰: ۲۳ میزان (تختنشینی) به عنوان «روز نجات وطن» (به عوض ۹ حوت) نامیده می‌شود

دوره ظاهرشاه:
جریده **اصلاح**، ۲ سنبله ۱۳۱۳ تجلیل شانزدهمین جشن استقلال از ۲۵ اسد تا ۱ سنبله
اصلاح، ۲۲ اسد ۱۳۱۴ تجلیل از هفدهمین جشن استقلال از ۲۳ ـ ۳۰ اسد
اصلاح ۲۱ اسد ۱۳۱۵ تجلیل از هجدهمین جشن استقلال از ۲۲ ـ ۲۹ اسد

سالنامه کابل
در ۱۳۱۶: فیصله می شود که جشن استقلال پس از این در «هفته اول جوزا» برگزار و «نادرشاه محصل استقلال وطن» شناخته شود

در ۱۳۱۹:
فیصله می شود که ۶ جوزا (به عوض ۲۳ میزان)، فتح تل، به عنوان روز استقلال و جشن استقلال در اول سنبله تجلیل شود (تا دوران داود)

سالنامه کابل ۱۳۳۷: فهرست رویدادهای مهم برای درک «روز اسقلال»

چهلمین جشن استقلال وطن عزیز تاریخچه مختصر این مبارزهٔ ملی را بطور اجمال بصورت یك فهرست رویدادهای مهمه تقدیم خوانندگان مینمائیم:

- یادداشت امیر حبیب‌الله خان مبنی بر مطالبه استقلال افغانستان بعنوان دولت بریتانیا (۱۳ دلو ۱۲۹۷ هـ.ش) که جواب آن حاوی یك وعدهٔ مبهم بعد از شهادت امیر موصوف مواصلت کرد.
- شهادت امیر حبیب‌الله خان در کله‌گوش لغمان (اول حوت ۱۲۹۷ هـ.ش)
- پادشاهی سردار نصرالله خان نائب السلطنه درجلال آباد (اول حوت ۱۲۹۷ هـ.ش)
- پادشاهی امیر امان‌الله خان در کابل (۲ حوت ۱۲۹۷ هـ.ش)
- خلع سردار نصرالله خان درجلال آباد (۳ حوت ۱۲۹۷ هـ.ش)
- اعلان پادشاهی دربارهٔ مطالبهٔ استقلال کامل افغانستان (۹ حوت ۱۲۹۷ هـ.ش) درکابل
- صدور یادداشت بدولت انگلیس مبنی برتقاضای شناسائی استقلال افغانستان (۱۴ حوت ۱۲۹۷ هـ.ش)
مواصلت جواب دولت انگلیس مبنی برانکار ازقبول شناسائی استقلال افغانستان وقطع شدن منا سبات مابین و اعزام قوا بسرحدات شرقی وجنوبی وقندهار (حمل ۱۲۹۸ هـ.ش)
- آغاز تصادم بین قوای افغان وانگلیس درسرحدات شرقی (۱۳ ثور ۱۲۹۸ هـ.ش)
- آغاز حملات قوای افغانی درسرحد جنوبی (۳ جوزا ۱۲۹۸ هـ.ش)
- بمباری کابل از طرف قوای هوائی انگلیس (۳ جوزا ۱۲۹۸ هـ.ش)
- فتح تل ازطرف قوای افغانی تحت قوماندانی سپه سالار محمد نادرخان (اعلیحضرت محمد نادرشاه غازی) سه شنبه ٦ جوزا ۱۲۹۸ هـ. ش
- آغاز مکاتبه بین دولتین برای متارکه (۸ جوزای ۱۲۹۸ هـ.ش)
- اعزام هیئت مذاکرات متارکه بریاست مرحوم علی احمد ایشك آقاسی ملکی بر اولیندی (۱۸ جوزا ۱۲۹۸ هـ.ش)
- اعزام هیئت فوق العاده برای ابلاغ استقلال افغانستان به اروپا و امریکا تحت ریاست مرحوم محمد ولیخان (جوزای ۱۲۹۸ هـ.ش)
- اعزام هیئت مذاکرات صلح بریاست مرحوم محمود طرزی وزیر خارجه وقت بمنصوری (اخیر جوزای ۱۲۹۸ هـ.ش)
- امضأ موافقه نامهٔ متارکه وصلح عارضی واعلان آتش بس درتمام محاذات محاربه (۱۷-۲۹ اسد ۱۲۹۸ هـ.ش)
- شناسائی استقلال افغانستان ازطرف حکومت روسیه واعزام سفیر بدربار کابل (سنبلهٔ ۱۲۹۸ هـ.ش)
- ورود وفد انگلیس به کابل جهت ادامهٔ مذاکرات وعقد معاهده اساسی تحت ریاست سر هنری دابس سکرتر امور خارجه هند (جدی ۱۲۹۸ هـ.ش)
- امضا معاهدهٔ دوستی و حسن همجواری بین افغانستان واتحاد جماهیر شوروی (۹ حوت ۱۲۹۸ هـ.ش)
- شناسائی رژیم جدید روسیه از طرف افغانستان (حوت ۱۲۹۸) واعزام بناغلی میرزا محمد یفتلی بحیث اولین سفیر افغانی در مسکو.
- امضاء معاهدهٔ شناسائی استقلال افغانستان ازطرف دولت انگلیس (قوس ۱۲۹۹ هـ.ش) واعزام بناغلی عبدالهادی داوی بحیث اولین سفیر افغانستان در لندن.

۲۲ نومبر ۱۹۲۱ (۱ قوس ۱۳۰۰)

ضمیمه معاهده صلح ۸ اگست ۱۹۱۹ مطابق ۱۶ اسد ۱۲۹۸ (یادداشت ضمنی)

ANNEXURE.

No. 7-P.O., dated Rawalpindi, the 8th August 1919.

From—The Chief British Representative, Indo-Afghan Peace Conference,

To—The Chief Afghan Representative.

After compliments.—You asked me for some further assurance that the Peace Treaty which the British Government now offer, contains nothing that interfered with the complete liberty of Afghanistan in internal or external matters.

My friend, if you will read the Treaty carefully you will see that there is no such interference with the liberty of Afghanistan. You have told me that the Afghan Government are unwilling to renew the arrangement whereby the late Amir agreed to follow unreservedly the advice of the British Government in regard to his external relations. I have not, therefore, pressed this matter: and no mention of it is made in the Treaty. Therefore, the said Treaty and this letter leave Afghanistan officially free and independent in its internal and external affairs.

Moreover, this war has cancelled all previous Treaties.—*Usual conclusion.*

جمهوری دموکراتیک افغانستان (۱۳۵۷ ـ ۱۳۷۱):

انیس: «شنبه ۲۸ اسد ۱۳۵۷ شماره فوق العاده روز استرداد استقلال» چاپ نموده و پیام تبریکی تره‌کی: درعصر اعلیحضرت امان الله... در ۱۹ اگست ۱۹۱۹مطابق ۲۸ ماه اسد ۱۲۹۸ برتانیه استقلال افغانستان را به رسمیت شناخت... در دوره امان الله تاریخ ۲۸ اسد بنام روز آزادی تجلیل می‌گردید... نادر... عوض روز واقعی آزادی افغانستان یعنی ۲۸ اسد تاریخ ۶ جوزا را بحیث روز تجلیل کرد...

تره کی در ۱۹ اگست، حبیب زاده در ۱۷ اگست، نوید در ۸ اگست و فوفلزایی در ۲۰ اگست ۱۹۱۹) اعلان کردند!!!

حقیقت انقلاب ثور: شماره فوق العاده: ۲۸ اسد تاریخ استرداد استقلال وطن... [استناد بر کتیبه طاق ظفر پغمان: بیانیه رئیس شورا و نقش مضمون: از بدو جلوس... قیام برای حصول آزادی که تا ۲۸ اسد حصول استقلال تامه بدست آمد: پیمان صلح]

شناسایی کامل
استقلال در معاهده
۲۲ نومبر ۱۹۲۱
(۱ قوس ۱۳۰۰)

TREATY between GREAT BRITAIN and AFGHANISTAN establishing Friendly and Commerical Relations.—Kabul, November 22nd, 1921.

(Ratifications exchanged at Kabul, February 6th, 1922.)

The British Government and the Government of Afghanistan, with a view to the establishment of neighbourly relations between them, have agreed to the Articles written hereunder whereto the undersigned duly authorised to that effect have set their seals :—

ARTICLE I.

The British Government and the Government of Afghanistan mutually certify and respect each with regard to the other all rights of internal and external independence.

نتیجه گیری

روز استقلال	
۹ حوت	امان الله
۲۳ میزان	نادرشاه
۶ جوزا	ظاهرشاه/داود
۲۸ اسد	حزب دموکراتیک
۶ حمل	شناخت توسط شوروی
۱۶ اسد ۱۲۹۸	شناخت ضمنی انگلیس
۱ قوس ۱۳۰۰	شناخت کامل استقلال

امان الله:
روز استقلال – «۹ حوت» و جشن استقلال – ۸ روز دهه اخیر اسد

حبیب الله کلکانی: تغییری نیاورد (جشن را ۵ روز تجلیل کرد)

نادرشاه:
روز استقلال (نجات وطن) - ۲۳ میزان (روز جلوس نادر) و جشن استقلال - ۸ روز دهه اخیر اسد

ظاهرشاه:
۱۳۱۶: روز استقلال - ۶ جوزا (فتح تل توسط نادرشاه) و جشن استقلال - هفته اول جوزا و
۱۳۱۹: جشن استقلال - هفته اول سنبله (تا پایان دوره داود)

حزب دموکراتیک ۱۳۵۷:
روز استقلال - ۲۸ اسد ۱۲۹۸ را روز به رسمیت شناختن استقلال توسط انگلیس
[پیش از این در هیچ جایی ذکری از تجلیل در ۲۸ اسد نشده و طاق ظفر پغمان در ۱۳۰۳ برای گرامیداشت از خاطره شهدای راه استقلال و محل برگزاری جشن استقلال به فرمایش وکلا بوده است، نه تثبیت روز استقلال]!

شناخت استقلال:
اتحاد شوروی: ۲۷ مارچ ۱۹۱۹ (۶ حمل ۱۲۹۸)؛
برتانیه (یادداشت ضمیمه معاهده معاهده صلح): ۸ اگست ۱۹۱۹ (۱۶ اسد ۱۲۹۸)؛
معاهده روابط دوستانه/سیاسی و تجارتی: ۲۲ نومبر ۱۹۲۱ (۱ قوس ۱۳۰۰)!